

Det åbne land og friluftsliv
J.nr. NST-100-00059
Ref. HWI
Den 17. april 2012
Revideret 3. september
2012

Vejledningsnotat om planlovens regler ved opstilling af husstandsmøller

På baggrund af spørgsmål fra vindmøllebranchen og Folketingets Miljøudvalg har Naturstyrelsen revideret styrelsens vejledningsnotat af 23. marts 2010 om information om myndighedskrav ved opstilling af mindre el-producerende vindmøller.

I notatet svares på spørgsmål, som vindmøllebranchen har stillet, og der vises et skema over plan- og godkendelsesprocessen.

Indhold:

1. Planlægning for og landzonetilladelse til vindmøller
2. Generelle myndighedskrav til mindre vindmøller
3. Svar på spørgsmål fra vindmøllebranchen
4. Tilladelsesproces – husstandsmøller i landzone
5. Tilladelsesproces – husstandsmøller i byzone
6. Processkema

6. Informationsbank

1. Planlægning for og landzonetilladelse til vindmøller

1.1 Vindmøllecirkulæret

Miljøministeriets cirkulære nr. 9295 af 22. maj 2009 om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller indeholder regler for kommunernes planlægning for områder til opstilling af vindmøller og for kommunernes administration af planlovens landzonebestemmelser.¹

Som en hovedregel skal områder til vindmøller udpeges i kommuneplanen, og kommunalbestyrelsen må kun meddele landzonetilladelse til opstilling af møller i overensstemmelse med kommuneplanen.

Mindre vindmøller med en totalhøjde på op til 25 m - benævnt som husstandsmøller - kan dog opstilles uden planlægning, hvis de opstilles i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsanlæg (vindmøllecirkulæret § 5, stk. 3). Med tilknytning forstås efter hidtidig praksis opførelse inden for en afstand af ca. 20 m fra eksisterende bygningsanlæg. Det er imidlertid ikke alene afstanden, der afgør om en bygning ligger i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Afgørelsen må bero på en samlet vurdering af, om vindmøllen sammen med ejendommens bebyggelse opfattes som en samlet enhed i landskabet bl.a. henset til terrænforhold og landskabet i øvrigt².

Opstilling af husstandsvindmøller uden nærhed til eksisterende bebyggelse forudsætter således, at området udpeges i kommuneplanen, og at der vedtages retningslinier for området anvendelse i kommuneplanen.

Reglerne sikrer en enkel godkendelsesproces ved mindre møller i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsanlæg, mens møller uden nærhed forudsætter en planlægning, hvor kommunalbestyrelsen afvejer ønsket om placeringen i forhold til øvrige interesser i det åbne land, og hvor borgerne inddrages i den offentlige debat om planforslaget.

Ved små-møller forstås normalt enkeltplacerede møller med et rotorareal på enten op til 1 m² rotorareal ("mikro-mølle") eller med et rotorareal på mellem 1 - 5 m² ("mini-mølle"). Vindmøllecirkulæret indeholder ikke særlige bestemmelser for disse mindre møller.

1.2 VVM (Vurdering af virkningerne på miljøet)

Vindmøller er omfattet af planlovens VVM-regler jf. § 11g-11i. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning nævner vindmøller i bilag 1, pkt. 38 (vindmøller over

---

¹ Se vindmøllecirkulæret her: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=125513>

² Jf Miljøministerens svar på spørgsmål nr. 33 (alm. del), Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg Den 25. november 2011 samt afgørelser fra Naturklagenævnet bl.a NMK-31-00344 og NMK-34-00101

80 m totalhøjde eller grupper af vindmøller med flere end 3 møller) og bilag 2, pkt. 3j (vindmøller under 80 m totalhøjde eller grupper af vindmøller på 3 møller eller derunder).³

For en gruppe af møller med flere end 3 møller er der således altid VVM-pligt. Enkeltstående husstandsmøller og grupper op til 3 husstandsmøller skal altid screenes efter VVM-bekendtgørelsens regler.

Hvis et projekt med husstandsmøller på grund af antallet er VVM-pligtigt eller på grund af placeringen må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet er projektet VVM-pligtigt. VVM-pligten indebærer, at der skal vedtages kommuneplanretningslinjer med tilhørende VVM-redegørelse, og der skal gives VVM-tilladelse, inden møllen kan opstilles.

En væsentlig miljøpåvirkning kan fx være, hvis nabobeboelse påføres skyggekast i mere end de anbefalede 10 timer om året. I den forbindelse gøres opmærksom på, at støj fra vindmøller indgår i eventuel VVM-redegørelse men reguleres af vindmøllebekendtgørelsen (se afsnit 23), og at bekendtgørelsens støjgrænser ikke kan fraviges.

En screening er altid en individuel vurdering i den konkrete sag i forhold til kriterierne i VVM-bekendtgørelsens bilag 3. På Naturstyrelsens hjemmeside findes et skema til brug for screening af, om der er VVM-pligt⁴. En afgørelse om ikke VVM-pligt skal meddeles skriftligt, offentliggøres med klagevejledning og gøres tilgængelig for offentligheden fx på kommunens hjemmeside.

I landzonen vil der sjældent blive tale om VVM-pligt med krav om kommuneplantillæg og VVM-tilladelse for enkeltstående husstandsmøller, fordi der er tale om mindre møller i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse i landzone.

I boligområder i byzone eller i sommerhusområder vil en husstandsmølle på grund af støj og skyggekast ofte være VVM-pligtigt og forudsætte kommuneplantillæg med VVM-redegørelse og VVM-tilladelse.

Mini- og mikromøller som enkeltstående møller er efter styrelsens opfattelse ikke omfattet af planlovens VVM-regler.

1.3 Landzonetilladelse til husstandsmøller i landzone

Opstilling af husstandsmøller i landzone kræver landzonetilladelse, medmindre opstillingen sker på baggrund af en lokalplan med bestemmelser om, at lokalplanen erstatter den landzonetilladelse, som er nødvendig for lokalplanens virkeliggørelse jf. planlovens § 35, stk. 1 og § 15, stk. 4.

Et af formålene med planlovens landzonebestemmelser er at sikre, at opstilling af anlæg – herunder mindre vindmøller – i det åbne land sker under hensyntagen til blandt andet landskabelige værdier og i overensstemmelse med den overordnede planlægning.

---

³ Læs mere om VVM-reglerne på Naturstyrelsens hjemmeside:

http://www.naturstyrelsen.dk/Planlaegning/Miljoevurdering_og_VVM/VVM/

⁴ Se screeningsskemaet her: <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/3CD00C80-DBE1-4B1F-9815-9EF062D587DE/80533/screeningsskema4.doc>

Behandlingen af landzonesagen følger planlovens almindelige regler og inddrager de hensyn, som følger af vindmøllecirkulæret.

Efter vindmøllecirkulærets § 5, stk. 1, skal der ved behandling af landzonesager ”tages størst muligt hensyn til nabobeboelse og de øvrige interesser, der er knyttet til anvendelsen af det åbne land, herunder natur, landskab, kulturhistoriske værdier og jordbrug, ligesom møllers forhold til andre tekniske anlæg i det åbne land skal vurderes.”

Vindmøllecirkulærets krav i § 2, stk. 3, om en afstand på mindst 4 gange møllens totalhøjde til nabobebyggelse gælder alene for planlægning af vindmøller. Dette hensyn bør dog ligeledes indgå i kommunalbestyrelsens behandling af landzonetilladelse til husstandsmøller, der er undtaget planlægningskravet.

Det er alene vindmøller med en totalhøjde på op til 25 meter i **umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse**, der kan opstilles på baggrund af en landzonetilladelse uden forudgående planlægning.

Der kan kun gives landzonetilladelse til husstandsmøller, som ønskes opstillet uden tilknytning til eksisterende bebyggelse, hvis opstillingen er i overensstemmelse med kommuneplanretningslinjer, der udpeger området til opstilling af vindmøller eller en lokalplan.

Kommunalbestyrelsen skal altid foretage en konkret vurdering af det ansøgte. I vurderingen indgår bl.a. den kommunale planlægning, hensynet til naboer og den landskabelige virkning.

Et afslag på en landzonetilladelse kan ikke alene begrundes med henvisning til en retningslinje i kommuneplanen, herunder en generel politik imod små vindmøller eller mod visse typer af møller.

Den konkrete vurdering udelukker ikke, at kommunen i kommuneplanens retningslinjer præciserer, hvilke beskyttelsesinteresser og hensyn kommunalbestyrelsen ønsker varetaget for bestemte områder, herunder eventuelle retningslinjer for opstilling af mindre vindmøller. Retningslinjerne vil i givet fald kunne understøtte sagsbehandlingen og kan give potentielle ansøgere en indikation af, hvorvidt en ansøgning kan forventes at blive imødekommet.

I kystnærhedszonen må landzonetilladelse kun meddeles, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne, jf. planlovens § 35, stk. 3.

Landzonetilladelser kan betinges. Det sker ved at fastsætte vilkår for tilladelsen. Kommunalbestyrelsen tinglyser betingelser af varig interesse på ejendommen på ejerens bekostninger jf. planlovens § 55. Der kan blandt andet stilles vilkår om, at vindmøller skal nedtages senest 1 år efter endt brug.

Ved behandling af landzonesager skal der tages størst muligt hensyn til nabobeboelse. Det forudsættes derfor, at naboerne altid orienteres skriftligt om ansøgninger om landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 4.

Offentliggørelse af afgørelsen skal ske lokalt med oplysning om klagemulighed til Natur- og Miljøklagenævnet. Afgørelse kan påklages af enhver med retlig interesse i sagens udfald fx grundejeren

og naboer. Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelse fx Danmarks Naturfredningsforening kan også påklage kommunalbestyrelsens afgørelse. Alle klager sendes til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis vindmøllerne er VVM-pligtige, kan landzonetilladelse først meddeles, når der enten er truffet afgørelse om ”ikke VVM-pligt” eller når der kan meddeles VVM-tilladelse til vindmøllen efter en afsluttet VVM-procedure.

Hvis vindmøllen er lokalplanpligtig, kan der ikke gives landzonetilladelse før den fornødne lokalplan er offentligt bekendtgjort. Det gælder fx, hvis vindmøllen er en del af et større byggeri i landzonen.

Læs mere om behandling af landzonesager i Miljøministeriets ”Vejledning om landzoneadministration Planlovens §§ 34-38”.⁵

1.4 Husstandsmøller i byzone eller sommerhusområder

I byzone og i sommerhusområder tager kommunalbestyrelsen stilling til vindmølleprojektet i forbindelse med anmeldelsen efter VVM-reglerne. Anmeldelsen kan ske samtidig med ansøgningen i forbindelse anmeldelse efter BR-10.

Der kan i kommune- og lokalplaner være fastsat bestemmelser, som har betydning for muligheden for at opsætte husstandsmølle, mini-mølle eller mikro-mølle.

Efter planlovens § 12, stk. 3, kan en kommunalbestyrelse forhindre ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer, der er i strid med kommuneplanens rammedel. Forbuddet kan dog ikke nedlægges, når området i kommuneplanen er udlagt til offentligt formål, eller når området er omfattet af en gældende byplanvedtægt eller lokalplan.

Det er en forudsætning, at kommuneplanens rammebestemmelser er så klare og præcise, at der ikke er tvivl om, at placering af en husstandsmølle, mini-mølle eller mikro-mølle vil være i strid med rammebestemmelserne.⁶

Læs mere i Miljøministeriets ”Vejledning om kommuneplanlægning” side 92-93 og Natur- og Miljøklagenævnets NKO 60 1/1995.

Hvis der er en vedtaget lokalplan for et område, skal lokalplanens bestemmelser lægges til grund for anmeldelsen. I lokalplaner kan der være bestemmelser, der angiver nærmere placering af eller forbyder nærmere bestemte tekniske anlæg, antenner og lignende. Kommunalbestyrelsen må i den forbindelse vurdere, om man er indstillet på at meddele dispensation i den konkrete sag i den udstrækning, kommunen er berettiget hertil.

---

^{5 7}Se landzonevejledningen og kommuneplanvejledningen på Naturstyrelsens hjemmeside: <http://www.naturstyrelsen.dk/Lovstof/Lovomraader/Planloven.htm>

Meddelelse af dispensation forudsætter efter planlovens §§ 19-20, at kommunen før afgørelse træffes, har orienteret ejere, naboer og foreninger, ligesom kommunens afgørelse i givet fald kan klages til Naturklagenævnet.

Kommunalbestyrelsen kan nedlægge forbud efter planlovens § 14, mod at der opstilles vindmøller. Forbuddet kan højst nedlægges for et år, og forbuddet skal følges op af udarbejdelse af forslag til lokalplan.

2. Generelle myndighedskrav til mindre vindmøller

Ud over planloven indeholder en række andre love bestemmelser, der har betydning for opstilling af husstandsmøller. Det gælder bl.a.:

1. Bekendtgørelse nr. 651 af 26. juni 2008 om teknisk godkendelse for konstruktioner, fremstilling, opstilling, vedligeholdelse og service af vindmøller
2. Bygningsreglement – BR 10
3. Bekendtgørelse nr. 1284 af 15. december 2011 om støj fra vindmøller
4. Naturbeskyttelsesloven - LBK nr. 933 af 24/09/2009 med senere ændringer

2.1 Teknisk godkendelse

Klima- Energi- og Bygningsministeriets bekendtgørelse nr. 651 af 26. juni 2008 om teknisk godkendelsesordning for konstruktion, fremstilling, opstilling, vedligeholdelse og service af vindmøller indeholder krav til teknisk godkendelse af vindmøller. Energistyrelsen lempede kravene til bl.a. godkendelse af vindmøller med el-effekt på 25 kW og derunder og et rotorareal på 200 m² og derunder, hvilket fremgår af Energistyrelsens meddelelse af 19. marts 2010 *Godkendelse af vindmøller med el-effekt på 25 kW og derunder og et rotorareal på 200 m² og derunder.*

Det er Energistyrelsens Godkendelsessekretariat, der administrerer Den tekniske godkendelsesordning for vindmøller. Læs mere på Energistyrelsens hjemmeside - www.ens.dk og på Godkendelsessekretariatets hjemmeside www.vindmoellegodkendelse.dk.

2.2 Byggesagslov – BR10

Efter Bygningsreglementet af 29.8.2011 skal vindmøller anmeldes til kommunen inden opstilling jf. BR-10, kap.1.5, stk. 1 nr. 6. Ved vindmøller skal anmeldelsen ud over oplysningerne om det arbejde, der skal udføres, vedlægges nødvendige tilladelser efter anden lovgivning. Det gælder bl.a. teknisk godkendelse, landzonetilladelse, VVM-tilladelse, dokumentation for at støjkrav overholdes og eventuel tilladelse efter naturbeskyttelsesloven eller anden lovgivning.

Ved anmeldelsen skal kommunalbestyrelsen undersøge, om byggearbejdet er i strid med anden lovgivning. Kommunalbestyrelsens pligt omfatter al anden lovgivning, der er relevant i forbindelse med byggesagsbehandlingen. Denne pligt påhviler kommunalbestyrelsen i kraft af dens egenskab som offentlig forvaltningsmyndighed. I Byggestyrelsens vejledning om kommunalbestyrelsens lovgennemgang er der nærmere redegjort for, hvilke bestemmelser i den nævnte lovgivning, som skal påses overholdt

Har kommunalbestyrelsen ikke reageret inden 2 uger fra den dag, anmeldelsen er modtaget, kan byggearbejdet påbegyndes.

Læs mere på Energistyrelsens hjemmeside: <http://www.ebst.dk/bygningsreglementet.dk>

2.3 Vindmøllebekendtgørelse - støj

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1284 af 15. december 2011 om støj fra vindmøller finder anvendelse på etablering, ændring og drift af vindmøller. Bekendtgørelsen gælder for alle vindmøller uanset størrelse.

Vindmøllebekendtgørelsen skelner mellem støjkrav til nabobeboelse i det åbne land og til støjfølsom arealanvendelse. Grænseværdierne gælder ikke for vindmølle ejerens beboelse.⁷

Støjfølsom arealanvendelse er defineret som områder, der anvendes til eller i lokalplan eller byplanvedtægt er udlagt til bolig-, institutions-, sommerhus- camping- eller kolonihaveformål, eller områder som er udlagt i lokalplan eller byplanvedtægt til støjfølsom rekreativ aktivitet.

Den, der ønsker at etablere en vindmølle eller ændre den på en måde, der kan medføre øget støjudsendelse, skal indgive anmeldelse herom til kommunalbestyrelsen. Anmeldelsen skal indeholde dokumentation for, at vindmøllen kan overholde støjgrænserne. Det bemærkes, at bekendtgørelsens støjgrænser gælder for den samlede støj fra alle vindmøller, således at støjen fra eksisterende vindmøller i nærheden skal lægges til husstandsvindmøllens støjbidrag.

Anmeldelsen efter vindmøllebekendtgørelsen kan tidligst ske, når der foreligger det nødvendige plangrundlag og eventuel landzonetilladelse og VVM-tilladelse for vindmøllen. Har kommunalbestyrelsen ikke inden 4 uger gjort indsigelse, kan vindmøllen etableres eller ændres, medmindre anden lovgivning er til hinder herfor.

Der skal i forbindelse med anmeldelsen af en husstandsmølle gennemføres en beregning af, at vindmøllen kan overholde bekendtgørelsens støjgrænser, og som grundlag for beregningen skal der være foretaget en måling af vindmøllens kildestyrke som "Miljømåling - ekstern støj". Nogle typer af små vindmøller er meget støjsvage, og vil med normal placering i rimelig afstand fra andre boliger end vindmølle ejerens private beboelse, kunne overholde bekendtgørelsens støjgrænser med en stor margin.

Vindmøllebekendtgørelsen giver mulighed for, at kommunen i områder, der ifølge kommune- eller lokalplanlægning er reserveret til opstilling af flere vindmøller eller udlagt til vindmøllepark, og hvor anmeldelsen sker fortløbende af enkelte vindmøller, kan stille mere vidtgående krav til støjbidraget fra den enkelte vindmølle, for at sikre, at der samlede støjbidrag fra alle vindmøllerne i de nævnte områder overholder bekendtgørelsens støjgrænser.

Bekendtgørelsen giver mulighed for, at kommunen kan tillade at kontrollen af, at små vindmøller overholder bekendtgørelsens støjgrænser, udføres på et enklere grundlag. Således kan kommunen

---

⁷ Se Vindmøllebekendtgørelsen: her:

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Stoej/Nyheder+stoj/vindmoellebekendtgørelse.htm

efter konkret skøn fravige kravet om, at måling af vindmøllens kildestyrke i forbindelse med tilsyn skal udføres som ”Miljømåling - ekstern støj”.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Vejledning nr. 1, 2012 om Støj fra vindmøller. Vejledningen giver anvisninger til administrationen af bekendtgørelsen om støj fra vindmøller, og uddyber en række af bestemmelserne i bekendtgørelsen, som gennem tiden har givet anledning til spørgsmål.⁸

2.4 Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelsesloven - lovbekendtgørelse nr. 933 af 24.9.2009 indeholder en række bestemmelser, der kan have betydning for opstilling af husstandsmøller. Det gælder bl.a. bestemmelser om beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder, beskyttede naturtyper (§ 3), beskyttelse af fredede arealer efter kap. 6, klitfredede arealer (§ 8), beskyttelseslinjer ved strande (§ 15), søer og åer (§ 16), skove (§ 17), fortidsminder (§ 18) og kirker (§ 19).

Efter naturbeskyttelseslovens § 21 må der ikke anbringes reklamer i det åbne land. På vindmøller kan der placeres et mindre producentlogo.

---

⁸ Miljøstyrelsens Vejledning om støj fra vindmøller kan ses her: <http://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2012/05/978-87-92903-08-2.pdf>

3. Svar på spørgsmål fra vindmøllebranchen

1. Kan kommunen gøre en tilladelse betinget af, at husstandsvindmøllen har et bestemt udseende?

Svar: Ja. Kommunalbestyrelsen kan i landzonetilladelsen stille vilkår om udseende fx tårnet udformning, farve på vinger, belysning, omdrejningsretning, hvis det er begrundet i fx bevarings-, nabo- eller landskabshensyn. Kommunalbestyrelsen kan derimod ikke stille krav til husstandsmøllernes udseende ud fra et teknisk hensyn. De hensyn varetages af godkendelsesordningen.

2. Kan kommunens betingelser for at tillade husstandsvindmøller opstillet, kræves tinglyst på ejendommen.

Svar: Ja, det er et krav for varige betingelser. Efter planlovens § 55 skal kommunalbestyrelsen lade betingelser af varig interesse tinglyse på ejendommen på ejerens bekostning.

3. Hvilke retningslinjer kan kommunalbestyrelsen fastsætte i kommuneplanen? Kan der fx fastsættes retningslinjer med minimumsafstande fra husstandsmølle til nabobebyggelse, landsbyer eller byzone, maksimum antal husstandsvindmøller i kommunen eller mulighed for at placere husstandsmøller mere en 20 m fra eksisterende bebyggelse?

Svar: Ja. Kommuneplanen er udtryk for kommunalbestyrelsens overordnede mål for udviklingen i kommunen. Kommuneplanens retningslinjer skal være planlægningsmæssige relevante. Planen er ikke umiddelbart bindende for ejere og brugere af ejendomme, men kommunalbestyrelsen skal efter planlovens § 12, stk. 1 virke for kommuneplanens gennemførelse, herunder ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen. Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen ret til at administrere skønsmæssige beføjelser efter såvel planloven som anden lovgivning i overensstemmelse med kommuneplanen. Dette fortrænger dog ikke kommunalbestyrelsens pligt til at foretage individuel og konkret bedømmelse af de enkelte ansøgninger efter de respektive love. I afgørelser efter planlovens § 35, stk. 1 – landzonesager - skal der altid foretages et konkret skøn i forhold til lovens bestemmelser.

4. Kan kommunalbestyrelsen udskyde sagsbehandlingen under hensyn til fremtidige, ikke vedtagne krav?

Svar: Nej. Kommunalbestyrelsen skal altid administrere i forhold til det gældende regler. Kommunalbestyrelsen kan ikke udskyde behandlingen af en landzonesag med den begrundelse, at lovgivningen eller kommunens planlægning er under revision. Hvis kommunalbestyrelsen har offentliggjort et forslag til lokalplan, må ejendomme, der er omfattet af forslaget, dog ikke udnyttes på en måde, der skaber risiko for en foregribelse af den endelige plans indhold. Kommunalbestyrelsen kan endvidere nedlægge forbud efter planlovens § 14, mod at der opstilles vindmøller. Forbuddet kan højst nedlægges for et år og forbuddet skal følges op af udarbejdelse af forslag til lokalplan. Natur- og Miljøklagenævnet har i en konkret sag (Sag NMK-31-00500) afgjort, at hensynet til et konkret projekt for opstilling af store vindmøller i et kommuneplanlagt vindmølleområde og en nært forestående VVM-procedure er tilstrækkelig begrundelse for et afslag til opstilling af en husstandsvindmølle.

5. Kan kommunalbestyrelsen nedlægge forbud mod opstilling af småmøller efter planlovens § 12 stk. 3?

Svar: Ja. Efter planlovens § 12 stk. 3 kan en kommunalbestyrelse forhindre ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer, der er i strid med kommuneplanens rammedel. Forbuddet kan dog ikke nedlægges, når området i kommuneplanen er udlagt til offentligt formål, eller når området er omfattet af en gældende byplanvedtægt eller lokalplan.

Det er en forudsætning, at kommuneplanens rammebestemmelser er så klare og præcise, at der ikke er tvivl om, at placering af småmøller vil være i strid med rammebestemmelserne. Læs mere i Miljøministeriets "Vejledning om kommuneplanlægning" side 92-93 og NKO 60 1/1995 samt UFR 2002.960H.

6. Kan kommunalbestyrelsen med henvisning til en kommuneplanretningslinje forhindre småmøller i byzone og sommerhusområder?

Svar: Ja, hvis kommuneplanens retningslinje har et indhold, der svarer til kommuneplanens rammedel, og den samtidig er så klar og præcis, at den kan danne baggrund for et forbud efter § 12. stk. 3.

Hvis det anmeldte i er i overensstemmelse med en gældende lokalplan for området kan kommunalbestyrelsen nedlægge et § 14 forbud og efterfølgende udarbejde en lokalplan i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer.

I de tilfælde, hvor et byggeønske mv. er i strid med kommuneplanen, men er i overensstemmelse med en gældende lokalplan eller byplanvedtægt, må kommunalbestyrelsen vurdere, om pligten til at virke for kommuneplanens gennemførelse gør det nødvendigt at forhindre den pågældende disposition med et forbud efter § 14.

Ved lovbundne forvaltningsakter, fx en byggeansøgning, der hverken forudsætter lokalplan, landzonetilladelse, eller dispensation fra anden lovgivning, der administreres af kommunen, må kommunalbestyrelsen derfor enten meddele den ansøgte tilladelse eller nedlægge forbud efter § 14 med pligt til efterfølgende udarbejdelse af lokalplan.

Læs mere i Miljøministeriets "Vejledning om kommuneplanlægning" side 94-95.

7. Hvordan defineres højden af en vindmølle, der opsættes på et andet bygningsanlæg (f.eks. hustag, silo, antennemast)?

Svar: Vindmøllecirkulærets undtagelse i § 5 stk. 3 gælder alene husstandsmøller med en totalhøjde på op til 25 m i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsanlæg i landzone. Totalhøjden måles fra terræn, uanset om møllen opsættes på et andet bygningsanlæg.

8. Forventes de nye krav til lavfrekvent støj at give anledning til ændringer i mulighederne for opstilling af små vindmøller?

Svar: Nej. Miljøstyrelsen forventer ikke, at små vindmøller udsender særlig kraftig lavfrekvent støj. Men det skal eftervises ved anmeldelse, at også små vindmøller kan overholde støjkrafterne i vindmøllebekendtgørelsen.

9. Kan kommunalbestyrelsen give afslag til opstilling af husstandsmøller i visse områder med henvisning til retningslinjer i kommuneplanen, der forbyder opstilling af husstandsmøller fx nærmere end 300 m fra landsbyer i landzone?

Nej. Natur- og Miljøklagenævnet har i flere sager afgjort, at kommunen ikke med retningslinjer i kommuneplanen kan indføre forbudszoner for opstilling af husstandsmøller. Retningslinjer i kommuneplanen er ikke bindende for kommunen ved skønsmæssige vurderinger af, om der skal gives landzonetilladelse. Kommuneplanens retningslinjer fritager ikke kommunen fra i alle tilfælde at foretage konkrete vurderinger af det ansøgte se bl.a. Natur- og Miljøklagenævets afgørelse NMK-31-00505.

10. Kan kommunalbestyrelsen planlægge for opstilling af husstandsmøller, der er placeret uden tilknytning til eksisterende bebyggelse?

Ja, hvis der er ønske om at opstille en eller flere husstandsvindmøller uden tilknytning til eksisterende bebyggelse, har kommunen mulighed for at udpege et eller flere områder til opstilling af husstandsmøller.

5. Tilladelsesproces – husstandsmøller i landzone:

Inden der ansøges om landzonetilladelse til opstilling af en husstandsmølle, er der ofte en dialog med den kommunale forvaltning om forventede bemærkninger til den ønskede placeringsmulighed.

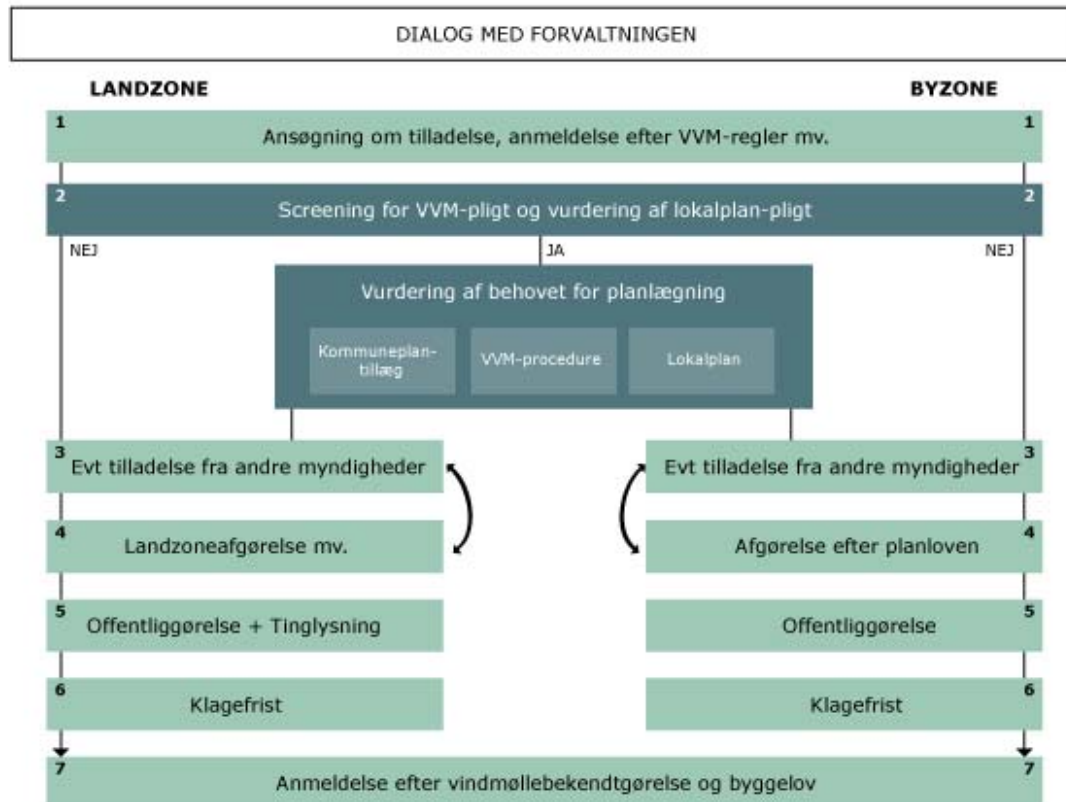
1. **Ansøgning** om landzonetilladelse, anmeldelse i henhold til VVM-reglerne og eventuel ansøgning om tilladelse efter anden lovgivning fx naturbeskyttelsesloven indsendes med oplysninger om ønsket placering, møllehøjde, type mv. og dokumentation for teknisk godkendelse til kommunen og støjrapport. Der kan med fordel også vedlægges illustrationer af forholdene til naboer og et udfyldt skema til brug for VVM-screeningen.
2. Kommunalbestyrelsen **screener projektet efter VVM-bekendtgørelsens regler og vurderer spørgsmålet om VVM-pligt og lokalplanpligt.**
  - I tilfælde af VVM-pligt meddeles dette til bygherren med klagevejledning.
  - Efter ønske fra bygherren sættes VVM-proceduren igang med indkaldelse af ideer og forslag. I tilfælde af lokalplanpligt udarbejdes forslag til lokalplan parallelt med VVM-procedurens kommuneplantillæg.
  - Er projektet ikke VVM-pligtigt, men lokalplanpligtigt igangsættes udarbejdelsen af lokalplanen. Samtidig vurderes forholdet til anden lovgivning fx naturbeskyttelsesloven.
  - Er afgrænsning i kommuneplanen nødvendig pga at der ikke er tale om umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse sættes kommuneplanprocessen i gang.
3. Eventuelle **andre myndigheder** vurderer og behandler evt. tilladelser i forhold til anden lovgivning fx dispensation fra strandbeskyttelseslinjen i naturbeskyttelsesloven.
4. Er projektet hverken VVM-pligtigt eller lokalplanpligtigt vurderes projektet i forhold til planlovens landzoneregler, og der træffes afgørelse om **landzonetilladelse**, tilladelse på vilkår eller afslag. Kommunalbestyrelsen vurderer og behandler samtidig evt. tilladelser i forhold til anden lovgivning fx naturbeskyttelsesloven.
5. Screeningsafgørelsen, landzonetilladelsen og evt. andre afgørelser **offentliggøres** efter reglerne i lovgivningen. Varige betingelser **tinglyses**.
6. Landzonetilladelsen kan ikke udnyttes før **klagefristens** udløb. Rettidig klage har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.
7. Vindmøllen **anmeldes efter vindmøllebekendtgørelsen** og byggeloven. Der er ikke tale om, at anmelderen skal indsende de samme oplysninger flere gange, men kommunens frist på 4 uger efter vindmøllebekendtgørelsen til at gøre indsigelse mod, at vindmøllen etableres eller ændres løber først fra det tidspunkt, hvor både det nødvendige plangrundlag og en eventuel landzonetilladelse og VVM-tilladelse foreligger. Hvis disse betingelser ikke opfyldes samtidig, løber fristen fra det tidspunkt, hvor den seneste betingelse er opfyldt. Kommunalbestyrelsen vurderer om bekendtgørelsens støjkrav overholdes. Kommunalbestyrelsen har frist på 2 uger i henhold til byggelovgivningen. Alle de nødvendige tilladelser efter lovgivningen skal foreligge, inden møllerne kan etableres.

6. Tilladelsesproces – husstandsmøller i byzone:

Inden der ansøges om tilladelse til opstilling af en husstandsmølle, er der ofte en dialog med den kommunale forvaltning om forventede bemærkninger til den ønskede placeringsmulighed.

1. **Anmeldelse** i henhold til VVM-reglerne og eventuel tilladelse efter anden lovgivning fx naturbeskyttelsesloven indsendes med oplysninger om ønsket placering, møllehøjde, type mv. og dokumentation for teknisk godkendelse til kommunen.
2. Kommunalbestyrelsen **screeener projektet efter VVM-bekendtgørelses regler og vurderer spørgsmålet om VVM-pligt og lokalplanligt.**
  - I tilfælde af VVM-pligt meddeles dette til bygherren med klagevejledning.
  - Efter ønske fra bygherren sættes VVM-proceduren igang med indkaldelse af ideer og forslag. I tilfælde af lokalplanligt udarbejdes forslag til lokalplan parallelt med VVM-procedurens kommuneplantillæg.
  - Er projektet ikke VVM-pligtigt, men lokalplanpligtigt igangsættes udarbejdelsen af lokalplanen. Samtidig vurderes forholdet til anden lovgivning fx naturbeskyttelsesloven.
3. Eventuelle **andre myndigheder** vurderer og behandler evt. tilladelser i forhold til anden lovgivning
4. Kommunalbestyrelsen vurderer i forhold til gældende planer og behandler evt. tilladelser i forhold til anden lovgivning fx naturbeskyttelsesloven. Evt **afgørelse efter planloven** i form af dispensation fra lokalplan efter planlovens § 19 og 20, forbud efter § 12, stk. 3 eller forbud § 14. Planlovens procedureregler følges.
5. Screeningsafgørelsen, afgørelser efter planloven og evt. afgørelse efter anden lovgivning **offentliggøres**. Varige betingelser **tinglyses**.
6. Eventuelle tilladelser kan ikke udnyttes før **klagefristens** udløb.
7. Vindmøllen **anmeldes efter vindmøllebekendtgørelsen** og byggeloven. Der er ikke tale om, at anmelderen skal indsende de samme oplysninger flere gange, men kommunens frist på 4 uger efter vindmøllebekendtgørelsen til at gøre indsigelse mod, at vindmøllen etableres eller ændres løber først fra det tidspunkt, hvor nødvendige plangrundlag og eventuel VVM-tilladelse foreligger. Hvis disse betingelser ikke opfyldes samtidig, løber fristen fra det tidspunkt, hvor den seneste betingelse er opfyldt. Kommunalbestyrelsen vurderer om bekendtgørelsens støjkrav overholdes. Kommunalbestyrelsen har frist på 2 uger i henhold til byggelovgivningen. Alle de nødvendige tilladelser efter lovgivningen skal foreligge, inden møllerne kan etableres.

Processkema

9. Informationsbank

Støjgrænser:

Vindmøllebekendtgørelsen: Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1284 af 15. december 2011 om støj fra vindmøller

Miljøstyrelsens Vejledning nr. 1, 2012 om støj fra vindmøller.

Planlægning og landzonetilladelse:

Planloven - LBK nr. 937 af 24/09/2009 med senere ændringer

Vindmøllecirkulæret: Cirkulære nr. 9295 af 22. maj 2009 om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller

Vejledning nr. 9296 af 22. maj 2009 om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller

Vejledning om landzoneadministration – Planlovens §§ 34-38, 16. oktober 2002

Vejledning om kommuneplanlægning, Miljøministeriet, maj 2008.

Vejledning om lokalplanlægning, Miljøministeriet 2009.

VVM:

Bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning

Byggeloven:

Bygningsreglementet BR-10, kap. 1.5 + 1.10

Natur og Miljøklagenævnets afgørelser findes på www.nmkn.dk